

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2214/2019
27.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Весна Николић адвокат из ..., против туженог „Delta Motors“ ДОО са седиштем у Београду, кога заступа пуномоћник Бранко Димић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4216/18 од 25.02.2019. године, у седници одржаној дана 27.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда Београду Гж1 4216/18 од 25.02.2019. године, у делу става првог изреке, у односу на решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4216/18 од 25.02.2019. године у преосталом делу става првог изреке, у односу на решење о привременом удаљењу тужиоца са рада.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 278/2016 од 06.09.2018. године, ставом првим изреке, поништена су решења туженог „Delta Motors“ ДОО, и то решење број 351 од 24.03.2016. године, којим је тужилац АА привремено удаљен са рада, и решење број 868 од 20.06.2016. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана достављања отправка пресуде. Ставом трећим изреке одбачена је тужба у делу којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоца врати на радно место на које је био распоређен пре доношења решења о отказу уговора о раду – Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од укупно 285.000,00 динара, у року од 8 дана од достављања отправка пресуде, док је ставом петим изреке одбијен захтев туженог да се обавезе тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4216/18 од 25.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у ставу трећем, четвртном и петом изреке и предмет враћен истом суду на поново суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога прописаних одредбом члана 407. ЗПП.

Врховни касациони суд је, испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 87/18), оценио да је изјављена ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизији посебно указује, јер је другостепени суд правилно прихватио, као доказане, чињенице које је првостепени суд по свом уверењу узео као доказане, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на неодређено време, на пословима Тужени је донео решење број 351 од 24.03.2016. године, којим је тужилац, с позивом на члан 192. и 165. Закона о раду, те члан 53. Правилника о раду, привремено удаљен са рада, почев од 24.03.2016. године, а до окончања поступка који се води пре престанка радног односа или изрицања друге мере, с тим да привремено удаљење са рада може трајати најдуже три месеца, због основане сумње да је тужилац извршио повреду радних обавеза утврђених Законом о раду и Правилником о раду туженог. Ове повреде се састоје у неизвршавању или несавесном, немарном или неблаговременом вршењу радних дужности и обавеза, као и непоштовању радне дисциплине у виду непоступања у складу са правилима и процедурама које се примењују код послодавца, јер није реаговао на кршење процедура усвојених код послодавца, нити је вршио надзор над поштовањем и применом законских прописа, а што је био у обавези. Након тога тужени је донео писмено упозорење број 769 од 31.05.2016. године, којим је тужилац упозорен на последице разлога за отказ уговора о раду због повреде радних дужности и обавеза прописаних Правилником о раду туженог, а које се састоје у неизвршавању или несавесном, немарном и неблаговременом вршењу радних дужности и обавеза, као и свакој радњи или пропуштању која за последицу има губитак поверења послодавца и запосленог. Из образложења упозорења произлази да се повреда радних обавеза и дужности односе на неправилности у поступку продаје половних (коришћених) возила, које су утврђене од стране туженог на основу извештаја од 26.05.2016. године. Тужени је наведено упозорење тужиоцу упутио препорученом пошиљком на адресу тужиоца, али је пошиљка враћена туженом као неуручена са извештајем доставне службе – поште да прималац није преузео пошиљку након што му је остављен извештај о приспећу. Тужени је дана 10.06.2016. године наведено упозорење објавио на својој огласној табли, у вези чега је сачињена писмена белешка.

Дана 20.06.2016. године тужени је донео решење број 868 којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. 43222 од 01.09.2014. године и уговор о раду бр. 8 од 08.11.2016. године, због повреде радних дужности и обавеза прописаних Правилником о раду туженог, које се састоје у неизвршавању или несавесном, немарном и неблаговременом вршењу радних дужности и обавеза, као и свакој радњи или пропуштању која за последицу има губитак поверења послодавца у запосленог. У образложењу решења наведено је да је тужилац, запослен на пословима ..., био упознат са одредбама Правилника о раду туженог, да је увидом у документацију о начину продаје половних – коришћених возила и извештај о утврђеним неправилностима приликом продаје половних – коришћених возила од 26.05.2016. године утврђено да је тужилац у претходном периоду свог рада извршио повреду радних дужности. Наведено решење о отказу уговора о раду тужиоцу потписано је од стране ББ, а по овлашћењу од 13.06.2016. године издатом од стране директора туженог ВВ, којим је ББ, ... у друштву „Delta Motors“ ДОО овлашћена да може у име и за рачун туженог, у одсуству директора, у периоду од 17.06 до 24.06.2016. године, укључујући и те датуме, а у оквиру пословних делатности туженог, истог неограничено замењивати у свим пословима за које је директор овлашћен законом, као и свим правним пословима које су стављене у надлежност директора у складу са чланом 21. Одлуке о оснивању једночланог друштва са ограниченом одговорношћу „Delta Motors“ ДОО, а којим су утврђене надлежности директора друштва ближе наведене у овлашћењу и образложењу побијане одлуке.

Имајући у виду утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови поништили решење туженог о отказу уговора о раду тужиоца, правилно примењујући материјално право, а за такву одлуку дали су довољно разлога, које прихвата и Врховни касациони суд.

Тужиоцу је отказ уговора о раду тужени, као послодавац, дао због повреде радних дужности и обавеза, при чему је паушално навео у чему се састоје те повреде и није навео време у коме је тужилац учинио радње које му се стављају на терет.

Правилно су нижестепени судови закључили да тужени, приликом давања отказа тужиоцу, није претходно испоштовао процедуру утврђену законом, због чега се не може испитати да ли је отказни разлог употребио у законом прописаном року из члана 184. Закона о раду.

Чланом 184. Закона о раду прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1.) и став 2. и 3. овог закона послодавац може дати запосленом у року од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Ова одредба одређује рокове застарелости за отказ уговора о раду због неостваривања резултата рада и одсуства потребних знања и способности, скривљене повреде радне обавезе и нарушавања радне дисциплине. Рок од шест месеци је субјективан, јер почиње од сазнања за релевантне чињенице, а рок од годину дана је објективан јер почиње од настанка релевантних чињеница и тај (објективан) рок представља и оквир у коме се може употребити субјективни рок. Истеком објективног рока прекида се ток субјективног рока уколико због каснијег сазнања није могао да истекне до краја.

Повреда радне обавезе се идентификује зависно од начина, места и времена извршења, при чему се извршење повреде ране обавезе одређује према томе када је запослени предузео радњу повреде, а сви елементи повреде радне обавезе (начин, место и време извршења повреде радне обавезе) морају бити назначени и у решењу о отказу и у упозорењу које претходи том решењу. С обзиром да је у решењу о отказу уговора о раду наведено да је тужилац у претходном периоду пре давања отказа учинио повреде радних дужности и обавеза прописаних Правилником о раду туженог, не може се испитати да ли је, како то правилно нижестепени судови оцењују, отказни разлог тужени употребио у субјективном и објективном року из члана 184. Закона о раду. Пошто из наведене законске одредбе произлази да истеклом прописаних рокова наступа преклузија у погледу могућности отказивања уговора о раду, у решењу о отказу уговора о раду се мора прецизно навести време (датум) извршења радњи квалификованих као повреде радних дужности и обавеза, да би суд могао да испита да ли је послодавац у прописаним роковима донео решење о отказу уговора о раду запосленом.

Такође, правилно нижестепени судови сматрају да се упозорење на последице разлога за отказ уговора о раду од 31.05.2006. године, с обзиром да је достављено преко огласне табле туженог, сматра достављеним истеклом 8 дана од дана објављивања овог акта, а то је 18.06.2006. године, од када почиње да тече рок у коме је тужилац имао право да се изјасни у вези навода из упозорења. Решење о отказу уговора о раду тужени је донео 20.06.2006. године, на који начин је повредио право тужиоца на одбрану, јер је решење о отказу уговора о раду донео пре истека рока од 8 дана у коме је тужилац могао да се изјасни у вези навода из упозорења.

Поред тога, правилно су нижестепени судови закључили да се овлашћење којим је директор туженог овластио ББ, ..., није односило и на овлашћење да она може да одлучује о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, у смислу члана 192. став 1. Закона о раду, што је још један разлог који побијано решење о отказу уговора о раду тужиоцу чини незаконитим.

Супротно наводима ревизије, побијано решење о отказу уговора о раду није садржало све елементе из којих се могло закључити када је тужилац извршио радње повреде радних дужности и обавеза. Извештај од 26.05.2016. године није био саставни део ни упозорења, ни решења о отказу уговора о раду, нити је у поступку давања отказа тужени саслушавао поменуте сведоке, у ком случају би њихове исказе требало да унесе у образложење решења. Наиме, запослени има право да зна, а послодавац има обавезу да наведе све разлоге због којих се запосленом отказује уговор о раду, а у смислу члана 185. Закона о раду у радном спору се оцењује законитост решења о отказу које мора бити образложено, па се ван граница образложења не може вршити испитивање законитости извођењем доказа који се у образложењу решења и не наводе.

Такође, супротно наводима ревизије, овлашћење на основу кога је ББ, ... руководилац туженог потписала побијано решење о отказу уговора о раду није садржало овлашћење о одлучивању о правима, обавезама и одговорностима из радног односа, што је према становишту Врховног касационог суда у спорном овлашћењу требало да буде посебно наведено, имајући у виду члан 192. Закона о раду.

Нема места примени члана 191. став 7. Закона о раду, на шта се у ревизији указује, јер је приликом доношења решења о отказу уговора о раду учињено више пропуста у поступку доношења решења, а суд у току поступка није утврдио да је постојао основ за престанак радног односа, управо због тога што је образложење решења паушално и не садржи све елементе на основу којих би се могло утврдити да постоји основ за отказ уговора о раду тужиоцу.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене у ревизији, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде у делу одлуке о отказу уговора о раду тужиоца, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Чланом 441. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Собзиром да решење о привременом удаљењу са рада тужиоца нема карактер решења о престанку радног односа, ревизија против одлуке о законитости таквог решења није дозвољена, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић